

manglede ikke paa Udvarfler og Opfordringer til Regeringen om at forelægge Finantsloven igjen og saaledes søge det konstitutive Krav fyldestgjort. Paa Flertallets Begne stillede Holstein (Sp. 74) og Berg (Sp. 117) denne Fordring, men Regeringen søgte at undgaa Forhandlingen herom ved (Sp. 158—160) at udflyde den indtil Tillægsbevillingens Forelæggelse, og ved dennes første Behandling den 30te Januar 1882 rettede Klein (Sp. 1028) paany en indtrængende Opfordring til Regeringen om endnu i yderste Dieblit at ville opfylde Grundlovens Forudsætning om Tilveiebringelse af en ordentlig Finantslov. Alt var imidlertid forgjæves, Regjeringen vægrede sig bestemt ved at forelægge Finantsloven paany og lod Administrationen gaa Maret ud efter den midlertidige Bevilling.

Kunde det nu med Føie paastaas, at det vilde have været umuligt at skaffe Enighed om en endelig Finantslov, saa havde der dog været en logisk, om end ikke nogen fyldestgjørende Grund til Undladelser. Men en saadan Paastand vilde stride imod Forholdenes Natur, og de senere Begivenheder have ogsaa vist, at den er ganske uholdbar. Vel vilde det være naturligt at antage, at Folkethinget efter de gjentagne Oplysninger, fra hvilke dets Flertal var vendt forstærket tilbage, ikke vilde være tilbøieligt til saadanne Indrømmelser, der maaste i Mai Maaned kunde have været opnaaede. Men i samme Forhold maatte det ogsaa formodes, at Landsthinget ved det Forefaldne havde erkjendt Nødvendigheden af at gjøre de fornødne Indrømmelser fra sin Side. Men Regeringen foranledigede ikke noget Fællesudvalg efter den anden Oplysning af Folkethinget og undlod siden ganske at gjenoptage Forhandlingen om den paagjældende Finantslov, saaledes at Landsthingets forandrede Opfattelse af Stridsspørgsmaalene først fik Anledning til at fremtræde ved Behandlingen af næste Mars Finantslov i Mai 1882. Men da tilkjendegav denne Forandring sig ogsaa saa stærkt, at der neppe er Noget, der for Alvor kan drage i Tvivl, at det Forlig,

som Regeringen opnaaede i Mai 1882, det kunde den have faaet paa et hvilket som helst tidligere Tidspunkt. Det er imidlertid endvidere oienlykt, at paa intet Tidspunkt vilde det have været saa let for Landsthinget at gjøre de fornødne Indrømmelser for Opnaaelse af en Finantslov som netop i Efteraaret 1881. Da maatte nemlig flere af de vigtigste Stridsspørgsmaal anses for at være bortfaldne af sig selv. Det var jo allerede konstateret, at Dyrtidstillæget ikke kunde blive udbetalt eller Pantserfibet paabegyndt efter den midlertidige Finantslov, saa at disse Punkter altsaa kunde hvile. Vel viser det sig nu, at Kultusministeren har anset sig berettiget til at dække Universitetets Understud af Statskassen, men dette kunde naturligvis ikke have hindret en Forslaaelse, eftersom han siden var villig til at behandle saadant Tilfud som Laan.

Det maa altsaa erkjendes og udtales, at der saa langt fra var nogen tvingende Nødvendighed tilfede for at hjælpe sig med Nødmidlet, den midlertidige Finantslov, at der tværtimod maa antages at have været al rimelig Udsigt til i Efteraaret 1881 at faae tilveiebragt en grundlovsmæssig Finantslov. Vist er det ialtsald, at Regeringen paa et Tidspunkt, da Forsøg med andre lovlige Midler ikke var gennemført, af frit Forsæt har valgt en Vej, der ingen Hjemmel har i Grundloven.

For at rekapitulere Regeringens Ledelse af Finantsforhandlingerne i 1881 skal vi erindre om, at Regeringen uden Forsøg paa Fællesudvalg i Mai opløste Folkethinget under Omstændigheder, da en Forstaaelse ingenlunde kunde anses for umulig, at den dernæst, efterat Folkethingets Standpunkt ved to gjentagne Oplysninger var gjort uroffeligt, undlod at foranledige et Fællesudvalg, i hvilket det kunde have vist sig, hvad Indtryk disse Begivenheder havde gjort paa det andet Thing, og at den endelig vægrede sig ved at gjenoptage Forhandlingen i Efteraaret og lod Rigsdagen være